

stete ved Regjeringens Mellemkomst, saaledes, at Staten blev familig Eiendeyderes Creditor og Eiendeyernes Debitor, at den lod oppebære Rente og efter Vedkommendes Gyne Afdrag af Overne, og til Eierne udstedte Statspapirer eller Obligationer med Pant under Statens Garantie. Saavidt jeg har kunnet opfatte denne Betænkning, maq Majoriteten i Commissionen have erklæret sig enig i disse den nævnte Mands Ansøelser, medens en Minoritet erklærede sig derimod, idet den ikke fandt tilstrækkelig Anledning til en saa stærk Indgriben i de privatretlige Forhold, og udtalte en Tvivl, om det kunde bestaae med de finantistelle Interesser at udstede en saa stor Mængde af nye Statspapirer, som maatte være fornøden for at realisere en saadan Plan.

Det var de historiske Data, som jeg vilde tilbagefalde i det ærede Things Erindring, idet nærværende Sag forelægges til dets Bedømmelse; thi det Lovforslag, som en æret Landstingsmand (Krarup) har forelagt Thinget, knytter sig til, hvad der saaledes i en vis Retning var antydet i Landbocommissionens Betænkning. Den ærede Landstingsmand har stræbt at løse den ligesaa omfattende som vanskelige Opgave, der i denne Henseende var bragt under Omhandling, og han er gaaet den Vej, jeg nys berørte, hvorved der i højeste Grad gjøres Krav paa Statens Medvirkning. Hvad nu angaaer det Lovforslag, der saaledes er indbragt for Thinget, saa har Udvalgets Fleertal fra forskjellige mere almindelige Synspunkter maattet være af den Formening, ikke at kunne forsvare at gaae ind paa at tilraade dette Lovforslags Fremme, og jeg skal tillade mig med nogle saa Træk at fremkalde for det ærede Things Erindring og Betragtning de Synspunkter, der forsaavidt ere udhævede i Betænkningen.

Den første Hovedbetragtning, hvormed Udvalgets Fleertal har mødt det omhandlede Forslag, og i hvilken Henseende vi have sluttet os til de ærede Ministeriers Uttringer, er den, at vi mene, at det er en afgjørende Grund imod at fremme Forslaget, at det i en særdeles Grad berører de finantistelle Interesser, og det paa en saadan Maade, at vi ikke kunne samstemme deri. Det er nemlig for det Første Tilfældet, forsaavidt som Forslaget medfører, at for de to Trediedele af Eiendeyerne, nemlig Konges og Kirketienden, skulde Afsløstingen skee ved at creere en stor Masse af nye Statspapirer, en Masse, der efter den Beregning, som Udvalget har vidst at anstille, maatte anslaaes til henved 30 Millioner, en Masse, hvis Tilværelse og hvis Afgang til vort lille Pengemarked efter al Sandsynlighed vilde — og dog i alt Fald ganske vist kunde — øve en i høj Grad fordærlig Indsydelse paa Pritisforholdene, paa den offentlige og private Credit. En anden finantistell Betragtning er naturligviis den, at Gjennemførelsen af Forslaget vilde medføre en i højeste Grad indviklet, besværlig og bekostelig Administration, der deels vilde falde paa samtlige Amtsforvaltere og deels paa selve Finantsministeriet. Men foruden de finantistelle Offre, som Gjennemførelsen af en saadan stor administrativ Foranstaltning vilde medføre, skjønnes det heller ikke rettere, end at den vilde koste Staten omtrent 150,000 Rbd. aarlig, i hvilken Henseende de fornødne Momenter ere udhævede i Betænkningen. Vi formene nu, at alt dette er Ulemper, som til enhver Tid vilde kræve den alvorligste Overveielse, men som man allermindst bør gaae ind paa at underkaste sig under vore nuværende gjælbetyngede og politisk usikre Forhold.